

Enel Green Power Romania - Călugăreni

Europa, grăbită spre tranziția la energia regenerabilă; România - obligată să o urmeze

Energia regenerabilă este una dintre țintele către care Europa se îndreaptă cu pași grăbiți, iar România trebuie să urmeze această tendință. În ultima vreme, energia solară a câștigat teren și în țara noastră, iar estimările sunt dintre cele mai optimiste, acest segment îndeplinind toate condițiile pentru o dezvoltare și mai accelerată, în contextul costurilor

ridicate din energie. De asemenea, există o serie de acte normative care impun construcția de clădiri cu performanțe energetice foarte ridicate și cu un consum aproape de zero.

Există oportunități pentru energia solară, ținând cont că este singurul tip de energie care poate fi produsă la fața locului, așa cum cere legislația actuală, arată Daniel Căteliu, Director Industrial & Logistics Servi-

ces în cadrul CBRE România. Specialistul menționează: "Acești factori externi favorabili, printre care reducerea TVA și dinamica mai largă a întregului context, conduc la o cerere tot mai mare de sisteme fotovoltaice (PV). Mai mult, panourile fotovoltaice au ajuns să fie incluse în negocierile de încheiere comercială. Chiriașii acordă tot mai

(continuare în pagina 58)

(urmare din pagina 57)

des prioritate acestor sisteme, ce au devenit o cerință cheie".

Sursa citată subliniază că, în România, dezvoltatorii au răspuns nevoilor companiilor chiriașe. Drept urmare, noile proiecte de spații industriale și logistice (I&L) includ acum, în ofertele standard, sisteme fotovoltaice.

Între timp, și la nivelul proiectelor mai vechi sunt explorate modalități de finanțare pentru instalarea unor astfel de sisteme. Legislația actuală permite utilizarea sistemelor fotovoltaice pentru a acoperi consumul de energie electrică și chiar pentru a furniza energia în exces către rețea, transformând utilizatorii în prosumatori. Surplusul de energie poate fi stocat și utilizat în perioadele în care alimentarea directă nu este posibilă, datorită schemei de compensare pen-

tru consumul de energie, în vigoare până în 2030. În esență, pe termen lung aceasta transformă rețeaua națională de energie într-o baterie. Toate aceste aspecte indică faptul că ne aflăm într-un moment oportun pentru instalarea și utilizarea de sisteme fotovoltaice.

CBRE: România, printre țările cu cel mai mare potențial de energie solară din Europa

Potrivit unui raport al SolarPower Europe, anul trecut au fost instalate, la nivelul UE, sisteme fotovoltaice cu o capacitate de 41,4 GW energie verde, cu 47% mai mult decât în

2021, ajungând la o capacitate totală de 208,9 GW. În timp ce Germania se află pe primul loc, cu o putere totală instalată de 68,5 GW la finalul anului trecut, România încă nu a intrat în top zece cu cei 1,8 GW ai săi.

Ținta României de energie solară pentru 2030, privind capacitatea instalată pe cap de locuitor, este la o treime din media UE pentru aceeași perioadă de timp, respectiv 279 W față de 758 W. Asta în timp ce datele arată că potențialul de creștere pentru piața locală este unul uriaș, de top 3 în UE.

Victor Răchită, Senior Director, Head of Industrial & Logistics Services, CBRE România, subliniază: "România are unul dintre cele mai mari potențiale de energie solară din Europa. Ținta națională ar putea fi mult mai ridicată dacă am acorda mai multă atenție sectorului spațiilor logistice și industriale, unde astfel de capacități pot fi instalate pe acoperișuri. Pe o piață în creștere, cu un stoc modern în T2 de 6,9 milioane mp, sectorul nostru oferă multiple soluții logistice "verzi". Așadar, pe lângă energia solară, infrastructura feroviară poate juca și ea un rol major în asigurarea unui viitor sustenabil în România. Mai mult, terminalele intermodale, precum cele din Decea și Aiud, sunt mai importante ca niciodată. În drumul spre neutralitatea emisiilor de CO2, eficiența energetică este crucială, deoarece asigură o diminuare imediată a amprentei de carbon".

Panourile fotovoltaice instalate pe acoperiș pot fi, de asemenea, răspunsul la una dintre provocările pieței locale - dificultățile pe care le ridică legislația în calea proiectelor fotovoltaice pe terenurile agricole, arată sursa citată.

Fiind una dintre cele mai accesibile soluții în obținerea de energie verde pe segmentul I&L, datorită suprafețelor generoase ale acoperișurilor, sistemele fotovoltaice vin cu beneficii de cost. Acestea pot reduce dependența de rețeaua națională de electricitate cu până la 80%, compensând până la 95% din factura la electricitate a unei clădiri. Există, totodată, beneficii sociale, de mediu, de marketing și nu numai, de exemplu obținerea unei certificări de sustenabilitate (BREEAM, LEED etc.).

Sondajul Global ESG al CBRE arată că, la nivelul Europei continentale, dotările care reduc consumul de energie erau citate de 88% dintre proprietari și investitori, respectiv de 86% dintre chiriași, ca având cel mai semnificativ impact asupra deciziilor imo-

(continuare în pagina 59)

Victor Răchită, Senior Director, Head of Industrial & Logistics Services, CBRE România, subliniază: "România are unul dintre cele mai mari potențiale de energie solară din Europa. Ținta națională ar putea fi mult mai ridicată dacă am acorda mai multă atenție sectorului spațiilor logistice și industriale, unde astfel de capacități pot fi instalate pe acoperișuri".

(urmare din pagina 58)

biliare. Mai mult de 30% dintre ocupanții unei clădiri ar renunța cu totul la o negociere dacă o clădire nu ar avea aceste caracteristici.

Există, de asemenea, o mare disponibilitate în rândul proprietarilor, investitorilor și chiriașilor pentru costuri mai ridicate pentru clădirile care dispun deja de sisteme de energie regenerabilă și, astfel, reduc impactul asupra mediului.

Atingerea țintei de zero emisii nete nu este posibilă până când clădirile nu sunt alimentate în întregime cu energie regenerabilă. Având în vedere acest lucru, eficiența energetică a clădirilor, prin sistemele fotovoltaice, trebuie să devină o prioritate pentru ca proprietarii și chiriașii să-și poată îndeplini angajamentele de mediu.

Ținta UE pentru 2030 privind energia regenerabilă a fost ridicată la un minimum de 42,5%, ca procent din consumul final de energie.

Renovatio Solar: "Cererea de proiecte fotovoltaice va crește și în anii următori"

Renovatio Solar, companie din ecosistemul Renovatio, unul dintre principalii jucători în domeniul energiei solare și al tehnologiei verzi din România, mizează pe continuarea trendului crescător al cererii de proiecte fotovoltaice, atât în zona IMM, cât și în zona persoanelor fizice, într-un context de piață în care prețul energiei a scăzut foarte mult.

Horațiu Regneală, directorul general al Renovatio Solar, subliniază: "În general, industria fotovoltaică a cunoscut o creștere semnificativă în ultimii ani, pe măsură ce tehnologia a devenit mai eficientă și mai accesibilă, iar prețul energiei s-a majorat substanțial. Chiar dacă prețul energiei a scăzut foarte mult în 2023, considerăm că trendul crescător în ceea ce privește cererea de proiecte fotovoltaice se va menține atât la nivel industrial, cât și în rezidențial".

Potrivit acestuia, "la ora actuală, companiile internaționale cu prezență în România și care au mai multe puncte de lucru își păstrează interesul pentru implementarea proiectelor fotovoltaice, la fel și cei care investesc în astfel de proiecte, pe care le văd ca pe o plasă de siguranță pe termen mediu și lung. Începând din acest an, cunoaște o creștere și numărul proiectelor mari implementate,

cele cu o putere de zeci și sute de MWp, datorită prezenței pe piață a jucătorilor care mizează pe dezvoltarea strategică pe termen mediu și lung, pe o creștere sustenabilă și pe crearea de valoare, fără a se baza exclusiv pe factorul preț".

Unul dintre principalii factori care influențează evoluția pieței locale de fotovoltaice este politica guvernamentală, care va trebui să implementeze programe pentru atingerea obiectivului României de eliminare treptată a energiei pe cărbune până în 2032 și pentru atingerea obiectivelor de energie și emisii, prevăzute în Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC). Aceste programe pot include scheme de sprijin, tarife de răscumpărare a energiei electrice, subvenții și stimulente fi-

scale pentru instalarea de sisteme fotovoltaice.

Potrivit directorului general al Renovatio Solar, existența unui cadru legislativ stabil și predictibil poate stimula încrederea în investiții și poate contribui la dezvoltarea sustenabilă a pieței de fotovoltaice.

"Costurile de producție și instalare a sistemelor fotovoltaice au scăzut semnificativ în ultimii ani, făcând tehnologia mai accesibilă. În prezent, celulele fotovoltaice sunt mai eficiente și modulele mai durabile îmbunătățind performanța și reducând costurile sistemelor", a mai spus Horațiu Regneală.

Un alt factor care va influența pozitiv piața atât în acest an, cât și în anii următori, în opi-

(continuare în pagina 60)

Daniel Cateliu, Director Industrial & Logistics Services în cadrul CBRE România, menționează: "Acești factori externi favorabili, printre care reducerea TVA și dinamica mai largă a întregului context, conduc la o cerere tot mai mare de sisteme fotovoltaice (PV). Mai mult, panourile fotovoltaice au ajuns să fie incluse în negocierile de închiriere comercială. Chiriașii acordă tot mai des prioritate acestor sisteme, ce au devenit o cerință cheie".

(urmare din pagina 59)

nia reprezentantului Renovatio Solar, este creșterea conștientizării și a cererii publice pentru energie regenerabilă, atât datorită evoluției prețurilor energiei, cât și preocupărilor legate de schimbările climatice și de diminuarea dependenței de sursele tradiționale.

Renovatio Solar activează pe piața locală de profil din 2010, construind peste 30 de proiecte industriale, atât la nivel de prosumator (de câteva sute de kWp fiecare), cât și proiecte mai mari de peste 1MWp. Compania vizează o majorare substanțială a cifrei de afaceri și în 2023, prin contractarea de noi proiecte, având ca obiectiv atingerea pragului de 100 MWp.

Enel Green Power România a pus în funcțiune cel mai mare parc fotovoltaic al său

Enel Green Power România a pus în funcțiune, recent, parcul fotovoltaic Lumina, în localitatea Călugăreni, județul Giurgiu, și a finalizat preluarea acestuia de la compania MYTILINEOS. Cu o capacitate instalată de 63 MW și o producție de energie electrică anuală de aproximativ 99 GWh, centrala fotovoltaică este cea mai mare de până acum din portofoliul fotovoltaic al companiei.

Noul parc dispune de cea mai nouă tehnologie fotovoltaică și produce energie verde prin intermediul a aproximativ 120.000 de panouri bifaciale de tip monocristalin, model JA Solar 540 și 535 W, cu o durată de viață de 30 ani, pe care o injectează în rețeaua națională de distribuție a energiei electrice cu ajutorul a 248 de invertoare.

Parcul Lumina se întinde pe o suprafață de 88 de hectare și are o lungime liniară de aproape 2 km. În acest perimetru au fost instalate și 8 posturi de transformare dotate cu stații meteo de monitorizare a parametrilor de mediu și a gradului de împrăfuire a panourilor, precum și o stație de transformare dedicată, cu o capacitate instalată de 60 MVA, ale cărei componente sunt produse în România. În cadrul parcului sunt instalate peste 1.200 de dispozitive pentru monitorizarea resursei solare, care ajută și la creșterea eficienței în ceea ce privește utilizarea energiei solare.

Centrala fotovoltaică este conectată la rețeaua de înaltă tensiune (110 kV) a operatorului de distribuție concesionar E-Distribuție Muntenia, iar producția de energie estimată va contribui la reducerea emisiilor de CO₂ cu 112.387 de tone pe an. Proiectul fotovoltaic permite și adăugarea unor capacități de stocare a energiei.

La construcția parcului Lumina au contribuit aproximativ 300 de lucrători și specialiști. Infrastructura din areal permite accesul locuitorilor comunei Călugăreni la drumuri-

le de legătură care tranzitează parcul.

În prezent, Enel Green Power România are un portofoliu de energie verde operațional de aproximativ 600 MW, format din proiecte eoliene și fotovoltaice. Compania operează parcuri fotovoltaice cu o capacitate de aproximativ 100 MW în județele Dolj, Giurgiu și Prahova, și are în lucru proiecte similare aflate în diverse stadii de dezvoltare. Enel Green Power România a investit 1,13 miliarde de euro de la înființarea sa, în 2007. În 2022, Enel Green Power România a produs 1,24 TWh de energie regenerabilă.

Rezolv Energy va dezvolta cea mai mare centrală solară din Bulgaria, chiar la granița cu România

Rezolv Energy, producător independent de energie regenerabilă axat pe Europa Centrală și de Sud-Est, Rezolv Energy, care deține deja peste 2 GW de energie curată în curs de pregătire în România, inclusiv ceea ce va fi cel mai mare proiect solar din Europa, a achiziționat drepturile de a construi și exploata o centrală solară de 229 MW în localitatea Silistra din nord-estul Bulgariei, la

(continuare în pagina 61)

(urmare din pagina 60)

mai puțin de 10 km de granița cu România de pe teritoriul județului Călărași. Denumită "Sfântul Gheorghe", construcția urmează să înceapă la finalul acestui an și se așteaptă ca centrala să fie finalizată la începutul anului 2025. Odată construită, aceasta va fi cea mai mare centrală solară din Bulgaria.

Rezolv a achiziționat proiectul de la compania bulgară YGY Industries JSC, deținută de Yavor Georgiev.

Proiectul "Sf. Gheorghe" va fi construit pe locul fostului aeroport Silistra, un aerodrom dezafectat care se întinde pe 165 de hectare. Proiectul va cuprinde aproape 400.000 de panouri solare. Cu o producție medie anuală de energie de 313 gigawați oră (GWh), proiectul va produce echivalentul a 13% din energia solară instalată în prezent în Bulgaria.

Centrala va fi conectată la rețeaua principală de transport de 110 kV prin intermediul a două linii de conexiune independente cu o

lungime totală de aproximativ 6 kilometri. Energia va fi vândută utilizatorilor comerciali și industriali prin intermediul unor acorduri de achiziție de energie (PPA) pe termen lung.

Proiectul va crea un număr mare de noi locuri de muncă în faza de construcție. Aproximativ 500 de persoane vor fi angajate atât pentru asamblare ușoară - activitate care poate fi efectuată și de bărbați și de femei, atât cu normă întreagă, cât și cu jumătate de normă, cât și în poziții de ingineri, acestea fiind locuri de muncă cu înaltă calificare. Pe termen mai lung, centrala electrică va oferi locuri de muncă locale pentru forța de muncă calificată și semicalificată pe parcursul celor peste 30 de ani de funcționare.

Rezolv Energy a fost lansată anul trecut de Actis, un investitor global de top în infrastructură durabilă. Rezolv are deja în pregătire proiecte de peste 2 GW de energie curată în România, inclusiv proiectul Dama Solar de 1.044 MW, care va deveni cea mai mare centrală so-

lară din Europa odată ce va fi operațională.

Alastair Hammond, Director de Operațiuni Rezolv Energy, a declarat: "Anul acesta, energia solară va reprezenta aproape 13% din capacitatea totală instalată în Bulgaria, iar estimările sugerează că până în 2030 vor fi generați aproape 6 GW de energie solară. Proiectul Sf. Gheorghe va fi o parte importantă a acestei creșteri. Asta va ajuta Bulgaria să își atingă obiectivele privind energia regenerabilă. Aflat la nici 10 km de granița cu România, proiectul va deservi și piața românească, contribuind la independența energetică a celor două țări. În mod crucial, pentru sectorul de afaceri, va permite, de asemenea, să furnizăm energie curată extrem de competitivă, fără subvenții, la un preț stabil pentru utilizatorii industriali și comerciali din întreaga țară".

Eurowind Energy începe construcția parcului eolian de 48 MW de la Pecineaga

Nici proiectele de parcuri eoliene nu se lasă așteptate. Dezvoltatorul și operatorul danez de proiecte eoliene, solare și hibride, Eurowind Energy, a început în luna iulie construcția parcului eolian de 48 MW de la Pecineaga, programat să devină funcțional în primul trimestru al anului 2025. Acesta va avea o capacitate de aproximativ 176.000 MWh / an, putând alimenta până la 48.000 de gospodării cu energie verde. Parcul eolian presupune o investiție de 79 de milioane de euro.

"Parcul eolian de la Pecineaga va fi cel mai mare proiect de acest fel pentru noi din România, demonstrând angajamentul și încrederea pe care o avem în piața locală. Nu este doar cel mai important proiect în construcție pentru noi în România, ci va fi și o premieră la nivel național - cele mai mari turbine eoliene vor fi instalate pentru acest proiect. Suntem încântați să începem oficial lucrările pentru această construcție complexă, după ceea ce a fost aproape o stagnare în acest sector în ultimii zece ani", a declarat Adrian Dobre, Country Manager România, Eurowind Energy (foto).

Urmând să devină operațional în primul trimestru al anului 2025,

acesta va genera 176.000 MWh / an, având capacitatea de a alimenta până la 48.000 de gospodării, anual.

Proiectul presupune o investiție de 79 de milioane de euro din partea Eurowind Energy A/S, prin intermediul WEP Technology Investment SRL. După finalizarea construcției, Eurowind Energy va păstra în proprietatea sa parcul eolian.

Eurowind Energy are un pipeline de proiecte concepute pentru România de aproximativ 4GW. Parcul eolian de la Pecineaga va completa seria de proiecte de energie regenerabilă dezvoltate de Eurowind Energy în România, printre care se numără parcurile fotovoltaice de la Halchiu, Măgurele (amândouă construite în anul 2013) și Pufești (construit în anul 2012). Totodată, compania va începe în luna octombrie a acestui an, la Teiuș, construcția unui parc agrovoltaiic dezvoltat pe un teren de 80 de hectare, ce va deveni operațional anul viitor, în 2024.

Pentru realizarea proiectului eolian, vor fi instalate cele mai mari turbine eoliene construite până acum în România, furnizate de producătorul spaniol Siemens Gamesa Renewable Energy.

Globalworth a finalizat un nou parc fotovoltaic

Globalworth, principalul investitor din sectorul imobiliar de birouri din Europa Centrală și de Est (CEE), își consolidează angajamentul legat de politicile sustenabile și obiectivele de mediu și responsabilitate socială, alături de chiriașii săi și anunță finalizarea unui nou proiect fotovoltaic extins, de această dată montat pe acoperișul Industrial Park West din Oradea, unul dintre activelor importante din portofoliul de parcuri logistice și industriale ale Globalworth. Noua investiție vine după instalarea cu succes a panourilor solare pe acoperișurile Globalworth Square, Globalworth Plaza și Industrial Park Timișoara.

Instalația din Oradea include peste 700 de panouri fotovoltaice furnizate de Canadian Solar, cu o capacitate totală de 297kWp. Marian Popa, Managing Director la Globalworth România, a declarat: "Acest adevărat parc fotovoltaic va reduce semnificativ consumul de energie din această locație și costurile aferente. Integrând noi surse de energie regenerabilă pe proprietățile noastre, reușim pe de o parte să reducem costurile de operare pentru chiriași, iar pe de alta ne ajută să scădem semnificativ amprenta de carbon a portofoliului. Ne-am fixat drept obiectiv să avem o diminuare cu 40% a amprentei până în 2030, ținând cont de 2019, ca moment zero de referință, și ne propunem să obținem un astfel de rezultat dotând cât mai multe dintre proprietățile noastre cu panouri solare în următoarea perioadă".

Parcul fotovoltaic de la Industrial Park West din Oradea are o capacitate energetică remarcabilă, putând genera anual o cantitate considerabilă de energie electrică, de aproximativ 350.000-450.000 kW. În termeni mult mai practici, asta echivalează cu o cantitate de energie verde suficient de mare încât să alimenteze între 30 și 37 de case obișnuite timp de un an întreg, demonstrând că astfel de proiecte au capacitatea să ofere beneficii tangibile și substanțiale.

Marian Popa a adăugat: "Datorită noii surse de energie regenerabilă, putem spune că

Industrial Park West neutralizează cu eficiență emisiile de carbon echivalente cu scoaterea de pe drum a aproximativ 90 de mașini pe combustibil fosil în fiecare an sau cu plantarea a 16.000 - 20.000 de copaci. Puterea combinată a tuturor parcurilor solare din portofoliul Globalworth din România este de circa 834 kWp. Cu două proiecte noi în desfășurare, compania anticipează dublarea acestei capacități în perioada următoare.

În opinia lui Andrei Ivan, Managing Director la 4ENVIGO, sistemele fotovoltaice reprezintă o modalitate excelentă de a reduce amprenta de carbon a proiectelor de acest fel, pentru că vor produce energie curată și regenerabilă pentru cel puțin un sfert de secol. Pe măsură ce lumea se îndreaptă către un viitor cu emisii reduse de carbon, afacerile care utilizează energie regenerabilă vor fi capabile să-și păstreze avantajul competitiv pe piață, a subliniat acesta.

